

Sygn. akt III KK 38/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Dorota Rysińska

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

w sprawie B. K.

skazanego z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w dniu 16 marca 2016 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od prawomocnego wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 6
października 2011 r.,

**uchyla ust. I zaskarżonego wyroku dotyczący przypisania B.
K. ciągu przestępstw z art. 291 § 1 k.k. i na podstawie art. 17 § 1
pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 45 § 1 k.w. postępowanie karne w tym
zakresie umarza, a kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 6 października 2011 r. Sąd Rejonowy w B. w sprawie XV K .../11, uznał w pkt I B. K. za winnego ciągu przestępstw z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 91 § 1 k.k., polegającego na tym, że:

- w okresie od 10 do 30 października 1992 r. od nieustalonej osoby nabył będące własnością W. K. przedmioty w postaci lusterka wstecznego i kalkulatora marki Casio o wartości nie mniejszej niż 296.597 zł starych złotych (29,66 złotych) wiedząc, że pochodzą one z czynu zabronionego, przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem pięciu lat od odbycia kary w wymiarze ponad 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne;

- w okresie od 6 października 1992 r. do 7 listopada 1992 r. nabył od nieustalonej osoby będące własnością W. K. przedmioty w postaci koca, pojemnika plastikowego o pojemności 5 l, podnośnika do samochodu, termostatu do samochodu marki Łada oraz przedmioty będące własnością S. T. w postaci anteny CB, radia marki Boston, CB radio marki Lafayette Indianapolis wraz z mikrofonem, wiertarki ręcznej koloru pomarańczowego produkcji polskiej, lutownicy transformatorowej koloru czerwono – białego, kombinerek z rękojeściami koloru zielonego, 4 śrubokrętów z rękojeściami koloru białego, przyrządu medycznego pen, kombinerek stalowych tzw. ściskaczy, 10 kluczy nasadowych oraz dźwigni do kluczy o wartości nie mniejszej niż 1.080.000 starych złotych (108 złotych) wiedząc, że pochodzą one z czynu zabronionego, przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem pięciu lat od odbycia kary w wymiarze ponad 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne.

Za te czyny Sąd wymierzył mu na podstawie w/w przepisów karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i zwolnił oskarżonego w tym zakresie od kosztów sądowych.

W pkt II wyroku Sąd uniewinnił oskarżonego B. K. od czynu zarzucanego w pkt II aktu oskarżenia, a kosztami procesu w tej części obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 15 listopada 2011 r. bez postępowania odwoławczego (k. 377, t. II).

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone na korzyść skazanego B. K. kasacją Prokuratora Generalnego w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I części dyspozytywnej wyroku – w zakresie skazania za czyny określone w art. 291 § 1 k.k. Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego – art. 4 § 1 k.k., polegające na zastosowaniu wobec oskarżonego przepisu ustawy obowiązującej w czasie

popelnienia przestępstw, która to ustawa nie była dla niego względniejsza. Wskutek tego naruszenia doszło do zakwalifikowania czynów przypisanych oskarżonemu jako ciągu przestępstw określonych w art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w sytuacji, gdy w chwili orzekania czyny te z uwagi na wartość nabytego mienia, pochodzącego z przestępstwa kradzieży z włamaniem – stanowiły wykroczenie określone w art. 122 § 1 k.w., a zatem ich karalność ustała.

W oparciu o tak sformułowany zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i umorzenie postępowania w tym zakresie wobec przedawnienia karalności wykroczenia na podstawie art. 17 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 45 § 1 k.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie w trybie przewidzianym w art. 535 § 5 k.p.k.

Należy zwrócić uwagę, iż przypisane zaskarżonym kasacją wyrokiem skazanemu K. czyny z art. 291 § 1 k.k., popelnione zostały w okresie od dnia 6 października 1992 r. do dnia 7 listopada 1992 r. Jest rzeczą oczywistą, że prawidłowa ocena prawna czynu stanowiącego przestępstwo paserstwa wymaga uwzględnienia przez sąd wartości mienia będącego przedmiotem tego czynu. Trzeba przypomnieć, że w czasie popelnienia przez skazanego przestępstw, w wypadku mienia, którego wartość nie przekraczała kwoty 250.000 starych złotych, czyn sprawcy stanowił jedynie wykroczenie. A zatem w przedmiotowej sprawie, w przypadku mienia o wartości - odpowiednio 296.597 starych złotych oraz 1.080.000 starych złotych, czyny B. K. powinny wówczas zostać zakwalifikowane jako przestępstwa określone w art. 215 § 1 kodeksu karnego z 1969 r.

Słusznie jednak zwrócił uwagę Prokurator Generalny, że stosując reguły intertemporalne określone w art. 4 § 1 k.k., analizuje się odpowiedzialność karną za dany czyn oskarżonego nie tylko w kontekście ustawy obowiązującej w czasie popelnienia przestępstwa oraz w czasie wyrokowania, ale również przez pryzmat wszystkich zmieniających się stanów prawnych w przedziale czasowym wyznaczonym przez datę czynu i datę wyrokowania (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 r., sygn. III KK 74/13, Lex Nr 1388230*). Jeśli tak, to nie może ulegać wątpliwości, że prawidłowa ocena prawna przypisanych

oskarżonemu B. K. czynów winna doprowadzić Sąd Rejonowy w B. do przekonania, że stanowią one wykroczenie z art. 122 § 1 k.w., a w konsekwencji - do umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 45 § 1 k.w., wobec przedawnienia karalności.

Na mocy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o denominacji złotego (Dz. U. Nr 84, poz. 386, z późn. zm.), od dnia 1 stycznia 1995 r. wprowadzono do obrotu pieniężnego nową polską jednostkę pieniężną o nazwie złoty, mającą wartość równą 10.000 starych złotych. Z kolei w przepisie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 12 lipca 1995 r. o zmianie Kodeksu karnego, Kodeksu karnego wykonawczego oraz podwyższenia dolnych i górnych granic grzywien i nawiązek w prawie karnym (Dz. U. Nr 95, poz. 475), sformułowano zasadę, że ilekroć przepisy ustaw w odniesieniu do przestępstw i wykroczeń określają wartość kwotową mienia, towaru lub wyrządzonej szkody, ustala się je w wysokości dziesięciokrotnej. W dniu wejścia w życie tej ustawy 20 listopada 1995 r. wartość graniczna pomiędzy przestępstwem określonym w art. 215 § 1 k.k. z 1969 r., a wykroczeniem z art. 122 § 1 k.w. wynosiła 250 zł.

W przypadku skazanego B. K. wartość mienia po denominacji wynosiła odpowiednio - 29,66 zł oraz 108 zł. A zatem w czasie orzekania przez Sąd Rejonowy w B. obowiązywała ustawa względniejsza dla sprawcy w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., co oznaczało, że czyny przypisane skazanemu wyczerpywały znamiona wykroczenia z art. 122 § 1 k.w., a nie przestępstwa z art. 215 § 1 d.k.k., czy też z art. 291 § 1 k.k.

Jak trafnie podniesiono w kasacji, bez znaczenia pozostawał w tym przypadku fakt, jakiego normatywnego typu czynu dopuścił się sprawca kradzieży mienia, które stało się później przedmiotem paserstwa - kradzieży zwykłej, czy też kradzieży z włamaniem. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 września 1997 r. (I KZP 15/97, OSNKW 1997, nr 11-12, poz. 96), rozstrzygnął tę kwestię jednoznacznie, wyrażając pogląd, że przedmiotem wykroczenia określonego w art. 122 § 1 k.w., może być także mienie pochodzące z kradzieży z włamaniem (art. 279 k.k.), jeżeli jego wartość nie przekracza 250 zł. Przeprowadzając wyczerpujące rozważania w tym zakresie, Sąd Najwyższy stwierdził w uzasadnieniu uchwały, że przepis art. 122 k.w. odwołuje się nie do czynu określonego w art. 119 k.w.

(kradzieży stanowiącej wykroczenie), lecz do nazwy czynu zabronionego "kradzież", a zatem także do kradzieży z włamaniem. *(podobnie również w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 25 czerwca 2015 r., II KK 129/15, Lex Nr 1750140; z dnia 28 lipca 2004 r., V KK 104/04, Lex Nr 121684).*

W tej sytuacji ustalenie Sądu Rejonowego w B., że skazany dopuścił się przestępstw z art. 291 § 1 k.k. było konsekwencją rażącej obrazy prawa materialnego – art. 4 § 1 k.k., które miało w sposób oczywisty istotny wpływ na treść wyroku. Uzasadniało to potrzebę uchylenia zaskarżonego wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w pkt I orzeczenia. Mając natomiast na względzie fakt, że karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął jeden rok, a jeśli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu (art. 45 § 1 k.w.), należało umorzyć postępowanie w stosunku do B. K., wobec przedawnienia karalności.

O kosztach procesu w sprawie orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. i art. 638 k.p.k.

eb